

*Уважени гости, поштоване колеге и колегинице,*

Посебно, свечано, једнотомно издање које данас представљамо и двоброј Билтена судске праксе, посвећен јубилеју највишег суда у Републици, "50 година од издања првог броја Билтена судске праксе", садржи преглед најважнијих правних ставова утврђених на седницама одељења Врховног суда Србије и Врховног касационог суда, који су објављени у билтенима судске праксе тих судова. Свечано издање садржи преглед правних схватања и сентенци почев од 2014. до 1964. године. Двоброј Билтена садржи хронолошки објављена правна схватања и ставове од 1964. до 2009. године (прва књига) и односи се на рад Врховног суда Србије, а правна схватања, ставове, закључке и сентенце из одлука утврђених на седницама одељења Врховног касационог суда од 2010. године до данас објављени су у другој књизи.

У првој години издања – 1964 објављено је четири броја. Нема података о главном и одговорном уреднику нити података о тиражу. Билтене је штампао Сервис савеза удружења правника Југославије, Београд, Пролетерских бригада 74.

Текст је куцан писаћом машином, умножен на гештетнеру – као броширано издање. Садржи правне ставове изражене у одлукама Кривичног, Грађанског и Управног одељења. У делу који се односи на кривично право посебно су објављене: примедбе на рад нижих судова и примедбе на рад адвоката, као и ставови из одлука нижестепених судова.

Ставови из одлука Грађанског одељења објављени су у два посебна дела посвећена материјалном праву и формалном праву. Ставови из одлука Управног одељења објављени су у трећем делу који је означен као: Управни спорови, а одлуке сврстане према законима који су примењени приликом одлучивања. Правна схватања Управног одељења објављивана су у билтенима заједно са одвојеним мишљењима - све до 1970. године.

Билтени су објављивани квартално, потом у једном дужем периоду месечно или двомесечно сваке године, па поново квартално, прво као интерна публикација – до 1992. године, а потом и као публикација доступна јавности кроз издања "Службеног гласника" као издавача. Од броја 2/2001 динамика је била устаљена на четири броја годишње.

Врховни касациони суд је наставио да објављује Билтен судске праксе са истим издавачем "Intermex" – ом. Оквирни садржај Билтена одређен је Пословником о уређењу и раду Врховног касационог суда који следи издавачки концепт билтена Врховног суда Србије. Годишње се објављују три броја, од којих је један тематски, посвећен саветовању које организује Врховни касациони суд.

Желимо, и на овај начин, да се захвалимо генерацијама судија, саветника и свим главним и одговорним уредницима Билтена и члановима редакција који су својом креативношћу и ангажовањем допринели да највиши суд у Републици буде представљен јавности оваквом свеобухватном стручном публикацијом те да и тако остварује своју функцију у вршењу судске власти изван суђења.

Главни и одговорни уредници Билтена Врховног суда Србије од 1964. године до 2009. године, према доступним подацима, били су судије Врховног суда Србије:

1. Александар Минаковић
2. Бранко Станић
3. Влајко Шошкић
4. Др Милић Томановић
5. Милован Дедијер
6. Миомир Баровић

7. Предраг Трифуновић
8. Др Зоран Ивошевић
9. Др Драгиша Слијепчевић
10. Снежана Андрејевић

У Врховном касационом суду главни и одговорни уредник је од 1.1.2010. године судија Снежана Андрејевић.

Врховни касациони суд у судском систему врши и уједначавање праксе судова:

1. Одлучујући о ванредним правним средствима изјављеним у појединачним предметима, по одредбама процесних закона (ЗПП, ЗКП, ЗУС)<sup>1</sup>;
2. Утврђивањем правних схватања на седницама одељења или образложеним ставовима израженим у појединачним пресудама у тзв. масовним споровима, када постоје **"дубоке и дугорочне разлике у судској пракси"** као системски поремећај, који је довео до кршења права на правну сигурност или подрива поверење јавности у правосудни систем, полазећи од стандарда из пресуда Европског суда за људска права *Нејдет и Перихан Шехин против Турске, Живић против Србије* и др.

Зато је веома значајно објављивање одлука највишег суда, нарочито у репетитивним предметима или објављивање утврђених сентенци из појединачних одлука - нарочито за предмете о којима су се изјашњавала судска одељења због усвајања посебне, односно изузетне ревизије или у којима је поново одлучивано после доношења одлука Уставног суда или Европског суда за људска права, на веб-сајту Врховног касационог суда, али и у и Билтену судске праксе Врховног касационог суда.

Билтен судске праксе је више деценија био значајно средство наше комуникације са стручном јавношћу. Преживео је уставне и државне реформе, сецесију република чланица, промену државног и друштвеног уређења. У њему се, као у огледалу, увек одсликавала наша стварност (национализација, сустанари, приватизација, ратна штета, реституција, организовани криминал...). Заслужује да траје и даље, бар још онолико колико је већ присутан у нашој стручној јавности.

У Београду, 25.9.2014. године

Главни и одговорни уредник Билтена

Снежана Андрејевић

---

<sup>1</sup> Изузетна ревизија (члан 395 ЗПП – 2004, 2009, члан 404 ЗПП 2011); Ревизија у радним споровима – по посебним одредбама ЗПП - која је увек дозвољена у радностатусним споровима и у споровима из области рада – ако је захтев изражен у новцу преко ревизијског цензуса; Ревизија дозвољена по посебним прописима (дискриминација, породични спорови); Захтев за заштиту законитости (у кривичној материји, у грађанској материји по ЗПП 2004, 2009, и у управним споровима); Захтев за преиспитивање правноснажне судске одлуке (у грађанској материји по ЗПП 2011)